

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Ioannis Damasceni Historia, De Vitis Et Rebus Gestis SS. Barlaam Eremitæ, Et Iosaphat Indiæ regis

Johannes <Damascenus>

Coloniæ, 1624

Cap. XXIV. Nachor ab Arache subornatur, vt se Barlaamum esse fingat,
Rex filium ob susceptam Christianam Religionem obiurgat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45244

NACHOR AB ARACHE SVB-
ornatur, ut se Barlaam esse fingat. Rex
Filius ob susceptam Christia-
nam religionem ob-
iurgat.

CAPVT XXIIII

Hic igitur pia morte perfunctis, Rex
ad primum consiliarium suum
Arachen dixit: Quoniam prius confi-
lium minimè successit, ad posterius a-
nimus adijce, ac Nachorem accersen-
dum cura. Araches igitur intempesta
nocte ad eius speluncam se contulit.
Siquidem in solitudine habitabat, di-
uinationi operam dans. Cumque ipsi
consilium id omne, quod cepissent, de-
clarasset, simulatque diluxit, ad Regem
se recepit. Ac cum quesitis rursus equis,
ad inuestigandum Barlaamum sese ab-
ire simulauit. Cum autem exisset, ac lo-
ca solitaria perlustraret, virum vnum
ex voragine quadam egredientem con-
spicit. Quem cum persequi iussisset, ip-
sius comites eam celeritatem adhibue-
runt, ut hominem arriperent, eumque
ad ipsum adducerent. De quo cum quis-
nam esset, quamque religionem cole-
ret, & quonam nomine vocaretur, que-
sit.

fuisset, Christianum ille se esse profes-
sus est. Barlaamumq; nuncupari (quē
admodum videlicet ab ipsis instructus
fuerat.) Quo nomine gaudio perfusus
Araches, ut quidem præ se ferebat, ac-
cepto cō quamprimum ad Regem re-
uertitur, ei que ipsum exhibet.

Aitque Rex audientibus ijs, qui asta-
bant: Tunc es ille dæmonis administrator
Barlaam? Ille autem respondit: Dei ad-
minister sum, ac non Dæmonū. Quam-
obrem ne me conuitijs incessas. Phari-
sas enim mihi gratias agere debes,
quoniam filium tuum errore atque im-
postura liberatum ad Dei cultum eru-
diui, atque cum vero Deo in gratiam
reductum omni virtutis genere insti-
tui. Rursum autem Rex irati animi spe-
ciem præferens, dixit: Par sanè erat ut
tibi sermonis omnis, ac defensionis in-
cultate præcisa, sine vllai interrogatione
te morte mulctarem. Verum pro mea
humanitate tantisper te fero, quousque
ad certum diem de te quæstionem ha-
buero. Ac si quidem mihi obtempera-
dum duxeris, veniam obtinebis. Sin mi-
nus, pessimam mortem oppetes. Hæc
locutus, Arachi eum tradit, mādaturque,
ut eum quàm diligentissimè custodiat.

II.

Postridiè autem illinc ad Palatium
suum

suum reuersus est. Repentè igitur captum esse Barlaamum rumore ferebatur: adeo vt ipse quoque Regis filius hacre audita grauissimo animi dolore afficeretur, nec vllò modo lachrymis moderari posset, verum gemitibus ac luctibus Deum obsecraret, ipsumque vt Seni opem ferret, obtestaretur. Nec verò lugentem eum bonus ille Deus despexit. Benignus enim est ijs, qui ipsius opem in die tribulationis expectant: atque eos, qui ipsius metu predicti sunt, agnoscit. Vnde etiam iuueni per nocturnum visum omnia declarat ro-
burque ipsi addit, atque ad pietatis certamen eum confirmat. Experrectus itaque cor suū paulo ante mœsticia ac dolore profligatum, læticia & fiducia suauissimoque lumine perfusum reperit.

Rex autem his ita gestis, atque inita huiusmodi cogitatione, gaudebat. præclarâ consideratione se vti existimans, amplissimamque Arachi gratiam habens. Verùm, vt diuini Davidis verbis vtar, *Mentita est iniquitas sibi: atque insidia aduersus iniquitatem palmam tulit, prorsus videlicet eam sternens ac deijciens, perijtque memoria eius cum sonitu* (quem admodum sermonis progressu à nobis ostenderur.)

In somnis docetur veritatem.

Psal 29.

Psal 9.

Biduo quippe post Rex ad filij palatium accessit, eoque ipsi obuiam procedente, pater cum suo more minime osculatus est: Verum indignanti atque irato similis, in Regium cubiculum ingressus, mœsto vultu consedit. Ac deinde accito Filio his ad eum verbis vitur: Fili, quænam hæc fama est, quæ ad aures meas permeauit, animumque meum mœrere conficit? Neque enim existimo vllum vnquam hominem ob filij ortum tanto gaudio perfusum fuisse, quantam ego tua causa voluptatem percepi: nec rursus vllum vnquam tantum mœroris ex filio contraxisse credo, quantum nunc ex te contraxi. Meam enim canitiem dedecore affecisti, ac lucem oculorum meorum abstulisti, neruorumque meorum robur excidisti. Timor enim, quem tua causa timebam, euenit mihi: & quod verbar, accidit mihi. *Factusque sum hostibus meis in ludibrium: & in risum aduersarijs meis.* Stulta mente, ac puerili animo, impostorum verbis fidem adhibuisti: atque improborum & maleuolorum hominum consilium consilio meo antiquius habens, ac deorum nostrorum cultum relinquens, ad alieni Dei cultum te contulisti. *Quidnam tibi fili*

*Regis ad
filium ora:
tio.*

Job. 33.

in mentem venit, ut hæc faceres: ac tu, quem in omni securitate alere me sperabam, quemque senectutis meæ baculum ac robur habiturum, optimumque regni mei successorem relicturum me existimabam, inimici atque hostilis in me animi argumentum exhibere minimè dubitares?

An non consentaneum erat, ut mihi potius pareres, mea que secreta sequeris, quam versipellis ac pueri senis nugis, stultis que sermonibus cederes, qui tibi hoc in animum immisit, ut pro dulci vita acerbam susciperes, ac profuauissimis delicijs duram illam & asperam viam, quam Mariæ filius tenebre admonet, ingredereris? An non autem etiam summorum deorum iram perimescis, ne fulmine te feriant, aut tonitruo interimant, propterea quod repudiatis ac pro nihilo habitis ijs, qui nos tot tantisque beneficijs affecerunt, ac regio diademate ornarunt, gentesque numerosissimas ditioni nostræ atque imperio subiecerunt, ac denique ut precum mearum & orationum opera gignereris, ac dulcissimæ huius lucis particeps fieres, præter spem effecerunt, ei, qui cruci affixus est, arctissimè te cõiunxisti, inanimibus, videlicet ipsius cultorum pro-

*Dulcis vita
Apostata
tas facit.*

missis deceptus, qui noua quædam sac-
cula confingunt, mortuorumque cor-
porum resurrectionem nugantur, alia-
que sercenta, vt stolidis hominibus fu-
cum faciant, introducunt.

Verum nunc saltem, charissime filii,
si quid mihi, Patri tuo, obtemperandū
putas, prolixis his nugis longum vale-
re iussis, benignis dijs quæso sacrificat
atque oco plurimis victimis & sacrifici-
ijs placare studeamus, vt errati veniam
ab ipsis impetres, siquidem hanc vim
illi habent, vt & beneficijs, & supplicijs
afficere possint.

Ac nos eorum, quæ diximus, exem-
plum tibi sumus, qui ipsorum benefi-
cio, ad hoc imperium peruenimus, at-
que hanc ipsis beneficij vicem rependi-
mus, vt & eorum cultoribus honorem
tribuam⁹, & eos qui adduci nequeunt,
vt ipsis sacrificent, supplicijs exercea-
mus.

Multas igitur huiusmodi nugas
commemorante Rege, ac nostra qui-
dem dogmata suggillante & traduce-
te, idolorum autem cultum laudibus &
encomijs prosequente, diuinissimus
ipuenis, rem eo loco esse videns, vt non
iam angulum & latebras, verum can-
delabrum potius ac speculam desidera-

ret,

ter, quo omnibus in perspicuo esset, li- *Matt. 5.*
bertate ac fiducia plenus, ad hunc mo-
dum locutus est.

Quod à me factum est, ô Here, haud- *Filij ad pa-*
quaquam inficias iucrim. Tenebris e- *trrem pira*
nim fuga relicta, ad lucem accurri; ac *responsa.*
relicto errore ad veritatem me adiunxi:
nuncioque demonibus remisso, ad
Christi ordines me contuli, qui Dei
Patris Filius ac verbum est, cuiusque
verbo omnia ex nihilo in ortum pro-
ducta sunt, qui que efficto è terra homi-
ne vitalem ipsi spiritum insufflauit,
cumque in voluptatis paradiso, vt illic
degeret, collocauit. Cumque ipsius
mandatum violasset, mori que pro in-
de obnoxium se reddidisset, atque hor-
rendi mundi principis potestati subie-
cisset, non tamen omnia facere destitit,
quo cum ad pristinam dignitatem re-
uocaret.

Ac propterea illi rerum omnium
conditarum effector generisque nostri *Baruc. 3.*
architectus, nostra causa homo effectus *Philip. 2.*
est, atque in terram veniens, & ex san-
cta Virgine nascens, cum hominibus
consuetudinem habuit. Ac pro nobis
ingratis seruis Dominus mortē subiit,
& quidem mortem Crucis: vt videlicet
peccati tyrannis de medio tolleretur,
priorque

priorq; condemnatio delererur, ac cœli portæ nobis rursus paterent. Nam illud naturam nostram euexit, atque in gloriæ throno collocavit, regnumque finis expers, ijs, qui ipsius amore præditi sunt, donavit, bonaque omni sermone atque auditu præstantiora. *Ips enim est fortis ille, ac solus potens, Rex regum.* & Dominus dominantium, cuius robur inuictum est, & potentia eius modi, quæ omnem ingenij coniecturam excedat: qui solus sanctus est, & in sanctis requiescens: qui cum Patre & Spiritu sancto glorificatur.

1 Cor. 2.
Apo. 19)

In quorum nomine baptizatus sum, & quos confiteor, celebros atque adoro, vnum Deum in tribus personis, consubstantialem, ac confusionis expertem, increatum, immortalem, sempiternum, infinitum, ab omni circumscriptiōe remotum, corpore vacantem, & perturbationibus & mutatione atque conuersione alienum, omni termino carentem, bonitatis & iustitiæ ac sempiternæ lucis fontem, rerum omnium conditarum, tam quæ cerni possunt, quam quæ oculorum sensum fugiunt, effectorem atque omnia continentem & conseruantem, omnibus prospicientem, atq; in omnia regnū & imperium obtinentem.

Neq;

Neque enim sine ipso res vlla facta est, nec sine ipsius prouidentia quidquam conuari ac consistere potest. Ipse siquidem est omnium vita, omnium *Cant. 5.* coagmentatio, omnium illuminatio, totus dulcedo, ac totus sine vlla saturitate desiderabilis, omniumque rerum expetendarum summus vertex. Quocirca Deum hunc, qui tanta bonitate ac potentia præditus est, relinquere, atque impuros dæmones vitiorumque omnium architectos colere, surdisque ac mutis statuis, quæ nec aliquid sunt, nec erunt, cultum ac venerationem tribuere, cuius tandem, ô Pater, stultitiæ ac demeritæ fuerit.

Ecquando enim vox ab ipsis audita est? Ecquando vel exiguum ijs, qui preces ad ipsos adhibebant, dederunt? Ecquando ambularunt, aut sensum vllum acceperunt? Nam neque hi, qui stabant, sessionis vnquam meminerunt: nec qui sedebant, stantes vnquam visi sunt. Horum turpitudinem, ac fœtorem & stuporem, atque etiam dæmonum in ipsis operantium, ac per ipsos imposturam vobis facientium, infirmitatem atque imbecillitatem, cum à viro sancto intellexissem, eorumque improbitatem reiecissem, ac profecto odio insectatus fuisssem,

fuissem, ad Deum viuum ac verum me adiunxi, ipsique ad extremum usque vite spiritum seruam, quod etiam in ipsius manus spiritus meus veniat.

Cum igitur tanta bona, quaeque nulla oratione explicari possint, mihi occurrissent, gaudebam quidem me improborum demonum seruitute liberatum, atque ab horrenda captiuitate reuocatum, ac Dominici vultus lumine collustratum esse: illud autem me angebat, animumque meum distrahebat, quod tu, Dominus ac Pater meus, huiusmodi beneficiorum minimè participes esses. Verùm animi tui in sententia tua perniciam metuens, in conspectu meum pectore premebam, quod tibi stomachum mouere minimè velle. Deum autem orare atque obsecrare non intermittebam, ut à longinquo exilio, quod tibi ipsi accersuisti, cum pietatis fugitiuus, vitijque omnis & impietatis minister effectus es, te reuocaret.

Quoniam autem tu ipse, ô Pater, reas meas in apertum protulisti, quae mea omnino sententia sit, audi. *Pacta cum Deo meo inita non frangam: non, inquam, per eum qui me pretioso cruore suo à seruitute vindicauit.* Quamobrem, cum quid animi habeam, tibi exploratum

Psalm. 4. 1

lit, negotium tibi ipsi faceffere desine, à *Magnus a-*
 præclara confessione me deducere mo- *nimus lo-*
 liens. Nam quemadmodum si cœlum *saphas.*
 manu arripere, aut totum mare exsic-
 care in animum induxeris, irritus at-
 que inutilis tibi hic conatus fuerit; eo-
 dem modo hoc quoque irritum tibi
 fore persuade. Ac propterea, aut ipse
 consilio meo obsequens, ad Christum
 te adiunge, ut bona ea, quæ cogitatio-
 nem omnem superant, percipias, socij-
 que inter nos, ut naturæ, ita etiam fi-
 dei simus: aut à tua filierate, mihi cre-
 de, abscedam, pura que conscientia
 Deum meum colam.

Hæc ille omnia ut Maxatidius,
 impotenti, atque constanti perditio-
 re eundem ad eum locum sebat, de tribus
 furentis, inftar frendens, his verbis usus
 est: Quisnam alius mihi tantorum ma-
 lorum author est, ut ego ipse, qui te tā-
 to amore complexus sum, eaque tua
 causa feci, quæ nullus unquam pater
 fecit? Quæ etiam de causa mentis tuæ
 peruersitas ac pernicacia, ex licentia mea
 collectis viribus, ut in mecum caput in sa-
 nires, fecit. Non abs te igitur in ortu
 tuo Astrologi malum & improbū virū,
 atque arrogantem, & aduersus pare-
 tes contumacem, te fore dixerunt. At si
 AURE

nunc quoq; commiseris, vt consilium meum frustra cadat, hostilem in te animum geram, atque ita te mulctabo, vt ne in hostes quidem suos tantæ sauitiæ specimen quisquam exhibeat.

Pater appellandus non est, qui filij salute angitur.

Rursum autem ille: Quidnam est, ô Rex, cur iracundia inflammeris, eoque nomine discrutieris, quod tanta bonæ diuinitus sim consecutus? Et quis vquam pater filij felicitate dolere atque angitur visus est? Aut quonammodo pater ille, ac non potius hostis vocandus sit: Quocirca nec ego posthac te patrem appellabo, verum à te abscedam, non secus atque is qui serpentem fugit: sed quidem te salutem meam inuidere, meque in exitium per vim impellere peripetum habuero. Nam si mihi vim afferre, ac tyrannicè mecum agere velis, quem admodum etiam dixisti, nihil aliud, mihi crede, hinc lucrifacies, quam vt patris loco, tyrannus & carnifex appellaris.

Quandoquidem facilius tibi fuerit aquilæ vestigia consequi, ac per ipsum aerem volare, quàm me de mea in Christum fide, ac præclaro fœdere cum ipso inito, deducere. Verum intellige, ô Pater, atque ista oculorum mentis lippitudine & caligine discussa, suspice, ac

Dei m
strans
quan
lumin
nis aff
tum r
emerg
caro fœ
quam
flos
ni mei
manet

Qu
gloria
instar
que d
delicia
fra ver
dem
sus ob
postea
vmbra
insom
tuo ig
nebro
qui in
uentu
sine ip
in infi
ter qu

Dei

Dei mei lumen, omnes vndique collustrans, intueri: atque ipse tandem aliquando sua uissimo illius splendore illuminare. Vt quid enim te ipsum carnis affectionibus, ac voluntatibus totum tradidisti, nec villo modo ex ipsis emergis? Illud intellige, quod *omnis caro foenum est, & omnis gloria eius tanquam flos foeni. Exsiccatum est foenum, & flos eius decidit: verbum autem Domini mei, quod omnibus annunciatum est, manet in aeternum.* 1. Petr. 2.

Quid igitur ita perditè atque insanè gloriam eā retines & amplecteris, quæ instar recentium florum marcescit, atque deletur, & execrandas ac foetidias delicias, ventrisque & eorum quæ infra ventrem sunt, affectiones, quæ quidem ad aliquod tempus stultorum sensus oblectant, ceterum amariius felle postea digeruntur, tum nimirum cum umbræ istæ, atque inanis huiusce vitæ insomnia præterierint, atque in perpetuo ignis nunquam extinguendi ac tenebroso cruciatu eorum amatores, & qui iniquitati operam dant, prouoluentur, ubi insomnis vermis absq; villo sine ipsos corrodet, ac perpetuus ignis in infinita secula eos concremabit? Inter quos, *o* rem grauem, tu quoq; conclusus,

Voluptates mundi cum amaritudine degenerantur.

*Sera impio-
rum poeni-
tentia
Psal. 6.*

clusus, ob scelerata consilia tua gra-
pœnitentia afficeris, atque hos dies
multum requires, meorumque verbo-
rum recordaberis. Verum nihil ex eius-
modi pœnitentia utilitatis percipies.
Siquidem in inferno pœnitentiæ atque
confessioni locus non est. Nam præsent
tempus labori præstitutum est: futurum
autem mercedi. Ac profectò etiam
præsentēs voluptates fluxioni & interi-
tui minime subiectæ essent, verum cum
Dominis suis in æternum durarent,
non tamen propterea eas Christi be-
neficijs, ac bonis omni cogitatione
præstantioribus anteferre oportebat.

*Merces
Christi in
infinitum
sua erat miser
sedē mundi.*

Nam quantò Sol profunda nocte cla-
rior est atque splendidior, tantò quoque
atque etiam multo magis bona ea, quæ
Dei amore præditis promissa sunt, quo-
uis terreato regno illustriora & ma-
gnificentiora sunt. Proinde que omnino
consentaneum erat, ea quæ maiora &
præstantiora sunt inferioribus ac vilio-
ribus antiquiora habere.

*Iob. 14.
Psal. 143.*

Cum autem omnes huiusce vitæ
& corruptioni obnoxii sint, & inson-
nij atque vmbra instar prætereant, &
delcantur, adeò vt instabilibus portis
auris, & nauis per mare currentis ves-
gijs, quam hominum prosperitati fide-
ha-

habenda sit, quæ tandem simplicitas. *Stulti cadu-*
 vel, rectius loquar, stultitia & demen- *ca aternis*
 tia hæc est, ea quæ caduca & imbecilla, *præponunt.*
 corruptioni que obnoxia sunt, imò ni-
 hil profus sunt, ijs, quæ à corruptione
 aliena ac sempiterna sunt, potiora du-
 cere, ac propter caducarum rerum fru-
 ctum, bonorum illorum fructu ab om-
 ni successione remoto priuari? An non
 hæc, ô Pater, intelliges? An non præter-
 untia præteribis, atque ad ea quæ fixa
 & certa sunt animum adiunges? An non *Præter-*
 patriam peregrinationi antepones, lu- *euntis*
 cem tenebris, spiritum carni, vitam æ- *præteri-*
 ternam umbræ mortis, ea quæ non di-
 labuntur, fluxis & fragilibus? An non
 ex atroci hac horreni mundi princi-
 pis, hæc est peruersi diaboli, seruitute
 iuga te subduces, teque ad bonum & ad
 misericordiam propensissimum Domi-
 num conferes? An non à multorum
 commentitorum deorum cultu te ip-
 sum abduces, atque vni viuo ac vero
 Deo cultum adhibebis?

Nam etsi in Deum peccasti, cum
 multas in eum blasphemias effudisti,
 atque ipsius seruos grauius tormentis
 excruciatos necasti: non tamē dubito,
 quia te ad meliorem ipentem redeuntē
 suscepturus sit, omniaq; delicta tua è

mcj

memoria eiecturus. Non enim mortem peccatoris, sed magis ut conuertatur & conuertatur, ille vult, qui ut nos à recta via aberrantes requireret, ex ea sublimitate, quæ nullis verbis exponi potest, descendit, crucemque & mortem nostræ causa pertulit, ac nos, qui sub peccato venditi eramus, pretioso suo sanguine redemit. Ipsi laas & gloria in secula seculorum, Amen.

Rom. 7.

Rex stupet
& irascitur.

Rex autem *stupore* simul atque *ira* correptus est: illud nempe, ob filij prudentiam, atque eiusmodi sermones, quibus nullo pacto refelli possent: hoc autem quia ipsius deos traducere, ac criminari non desinebat, totamque ipsius iram suggillabat, ac proscindebat. Atque huiusmodi quidem sermonis splendorem, ob internam tenebrarum crassitiam, haudquaquam admisit. Cum autem ob amoris à natura insiti affectum ipsum animadvertere, aut eum malo aliquo mulctare non posset, rursum ipsam de sententia demouere se potius prorsus desperaret, veritus ne si plumbum eum sermonibus lacefferet, eò liberè et confidenter loquente, deoique suggillante, atque cauillis insectante, maiore iracundia inflammatus, hostile aliquo in eum designaret, irato animo

Prudentia iracundiam temperat.

gens, secessit, his duntaxat verbis vtens:
 Vtinam nunquam natus fuisses, nec in
 lucem prodixisses, siquidem futurum
 erat, vt in deos tam impius & contu-
 meliosus esses, atque à paterna amici-
 tia & admonitione abscederes. Verum
 aduersarij deos, quorum inuictum ro-
 bur est, non perpetuo subsannabunt,
 nec diu gaudebunt, nec eorum præsti-
 giæ vim habituræ sunt. Nam nisi mihi
 dicto audientem, atque erga deos gra-
 tum te præbueris, multis prius ac varijs
 tormentis affectum acerbissima morte
 te de medio tollam, nec tecum vt cum filio,
 sed vt cum hoste aliquo ac rebeli agam.

*EGRESSO REGE, IOSAPHAT
 diuinam opem implorat. Cumque Rex de
 Arachis consilio filium leni oratione allice-
 re tentaret, operam lussit, Iosaphat po-
 stea de morte ac resurrectione
 longam ad ipsum
 orationem habet.*

CAPVT XXV.

His minis cum in eum pater vsus es-
 set, atque iratus secessisset, filius in
 cubiculū ingressus, sublatis ad sui cer-
 taminis

N

taminis